

Nóg duurdere stroom en nóg meer ziekmakende windmolens - waar is Sophie Hermans mee bezig?

Posted on 11 oktober 2025 by Maarten van Andel

Vorige week betoogde ik dat elektrificatie van onze automobilititeit, verwarming en industrie [riskant en onverantwoord is](#). Ik wist toen nog niet dat het probleem van netcongestie veel groter is dan gedacht. Het aantal bedrijven op een wachtlijst voor netaansluiting is het afgelopen half jaar angstaanjagend gestegen van 11.000 naar 14.000. Demissionair VVD-minister Sophie Hermans van Klimaat en Groene Groei wil dat 'oplossen' door vier verschillende stroomtarieven voor huishoudens in te voeren. In de piekuren ('s morgens en 's avonds) wordt stroom duurder, en in de daluren (overdag en 's nachts) goedkoper.

Dat is een verkapte manier om elektriciteit nóg duurder te maken voor burgers. De piekuren 's morgens en 's avonds zijn er niet voor niks. Dan springen lampen en warmtepompen aan, en wordt er gedoucht, gewassen en gekookt. Werkenden kunnen niet overdag en 's nachts hun eten bereiden en hun kleding wassen en strijken. Die krijgen van Hermans dus een hogere elektriciteitsrekening. Bewoners

van nieuwere en verduurzaamde woningen met een vaak verplichte warmtepomp gaan eveneens meer betalen. Overdag en 's nachts hebben ze minder verwarming nodig dan 's morgens en 's avonds, dus ook daar tellen de hogere piektarieven harder door dan de lagere daltarieven.

Verkapte prijsverhoging

Alleen elektrische rijders kunnen ervoor kiezen om hun auto niet 's avonds maar 's nachts op te laden. Daarmee vergoelijkt minister Hermans de hogere energiekosten voor miljoenen andere burgers, met een verhullende term als 'slimmer gebruik maken van het net'. Ze bedoelt daarmee zo te zien dat het slimmer is voor de overheid, omdat die daardoor meer energiebelastingen opstrijkt. Temeer daar de miljoenen gedupeerde burgers zullen groeien in aantallen, vanwege het ineffectieve aardgasvrije beleid dat burgers en bouwers dwingt om warmtepompen en elektrische kookplaten te installeren.

Huishoudens verbruikten in 2024 ongeveer 18 procent van alle stroom, en elektrische auto's ongeveer 4 procent. De overige 78 procent ging naar diensten, bedrijven, industrieën, energiesector, nutsvoorzieningen, overheden, landbouw en visserij. Een wat andere verdeling van het relatief kleine huishoudelijke stroomverbruik en het opladen van elektrische auto's gaat de netcongestie en de wachtlijsten niet wezenlijk verminderen. De vier stroomtarieven van de minister zijn daarmee zowel een schijnoplossing als een prijsverhoging voor consumenten.

Aan de aanbodkant van elektriciteit is het niet beter gesteld. Onze dienende overheid dwingt burgers om lawaaierige windmolens tegen alle geluidsnormen in bij hun huizen te accepteren. Elze van Hamelen schreef hier vorig jaar het boek [*Het Windmolendrama*](#) over. De haren rijzen je te berge als je leest hoezeer de regering, de Raad van State en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) de Nederlandse en Europese geluidsnormen, milieuregels en gezondheidscriteria systematisch aan hun laars lappen en omzeilen. 'Sommige mensen hebben zelfs hun ledikant aan het plafond gehangen om de trillingen vanuit de grond niet te voelen', schrijft Van Hamelen.

De trillingen en het lawaai van windmolens kunnen vele malen groter zijn dan toegestaan. De voortdurend slijtende wieken verspreiden duizenden tonnen microplastics en giftig Bisphenol A in de natuur, die via planten, dieren en vissen op ons bord terecht komen. Het effect daarvan op de volksgezondheid en de natuur is

niet goed bekend, en wat er wel over bekend is wordt genegeerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor een uitgebreide wetenschappelijke studie uit 2023 van de Turijnse arts en universitair docent Alessandro Godono. Zijn onderzoek toont aan dat er een onomstreden relatie is tussen windturbinegeluid en slapeloosheid. Hoe dichter mensen bij turbines wonen, hoe slechter ze slapen.

Opschorting van nieuwe windmolens

Nederlandse landwindmolens wekten in 2024 welgeteld 3,4 procent van ons energieverbruik op, en zeewindmolens 3 procent. Onze energievoorziening en het wereldwijde klimaat worden niet merkbaar benadeeld als ze vanaf morgen stilstaan. Dat hoeft wellicht niet direct voor alle windmolens, maar minister Hermans en ook een nieuwe regering zouden op basis van alle beschikbare wetenschappelijke en medische inzichten toch vast en zeker de bouw van nieuwe windmolens moeten opschorten tot tenminste 2030.

Dat geeft artsen en wetenschappers vijf jaar de tijd om meer onderzoek te doen naar de schadelijkheid van windmolens voor mens en milieu. Het geeft overheden de tijd om bestaande onderzoeken te benutten voor het maken van beleid dat beter is voor mens en milieu. Bovendien vermindert het opschorten van windmolenbouw de netcongestie aan de aanbodkant, want windmolens wekken afwisselend veel te weinig en veel teveel op.

Het is een gotspe dat veel politieke partijen in hun kersverse verkiezingsprogramma nog durven te pleiten voor meer windmolens op land of op zee. Ze kunnen kennis nemen van de publicaties van Alessandro Godono, Elze van Hamelen en vele andere wetenschappers. Ze kunnen luisteren naar wat huisartsen het windmolensyndroom zijn gaan noemen: Slapeloosheid, stressgevoelens, hoofdpijn, duizelingen, angst- en panieklachten, hartproblemen, concentratie- en geheugenstoornissen, oorsuizen, en bij jonge kinderen hyperactief gedrag en slechtere leerprestaties.

Het door de overheid betaalde RIVM adviseert ondanks deze waslijst van serieuze medische problemen niet tegen windmolens in de buurt van huizen. De door ons staatshoofd voorgezeten Raad van State adviseert ondanks de grove schending van Nederlandse en Europese regels niet tegen windmolens in het algemeen. De regering verstopt zich achter deze eigen adviesorganen, en zadelt miljoenen burgers op met ernstige gezondheidsrisico's en een nog hogere

elektriciteitsrekening door 'slimmer gebruik maken van het net'.

Cynische gang van energiezaken

De volksvertegenwoordiging volgt de regering in deze cynische gang van energiezaken gedwee, met het aannemen van de nieuwe Wet collectieve warmte (Wcw) afgelopen zomer. Deze wet heeft als doel 'de warmtetransitie te versnellen door warmtenetten beter te reguleren, met meer publieke regie, gemeentelijke controle over warmtekavels, een verplichting om restwarmte te benutten, en een nieuw tariefsysteem'. Dat klinkt prachtig, maar energiebedrijf Eneco zoekt nu zoals eerder aangekondigd een koper voor zijn warmtenetten. Het leveren van stadswarmte loont niet meer door deze nieuwe warmtewet.

Gemeentes, provincies en rijk hebben niet de technische kennis en capaciteit om deze warmtenetten doelmatig te exploiteren en reguleren. De financiële risico's en welzijnsproblemen komen terecht bij honderdduizenden burgers die gedwongen afhankelijk zijn van een warmtenet. Dat is illustratief voor de hele huidige energietransitie. De dienende overheid experimenteert erop los met peperdure onvolwassen klimaatmaatregelen zoals windmolens, warmtenetten, biomassa, waterstof en CO₂-opslag, en wentelt alle risico's en kosten af op belastingbetalende burgers en bedrijven. Lees voor een uitgebreide analyse van alle energieopties en verkiezingsprogramma's de *Nieuwe Kies Wijzer Klimaat*.

De **Nieuwe Kies Wijzer Klimaat** van **Maarten van Andel** is een uitgave van Uitgeverij Blauwburgwal, kost **€ 18,50**, en is **[HIER](#) te bestellen**. Maarten van Andel is beschikbaar voor de media: marketing@blauwburgwal.nl.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. **[Doet u mee?](#)** Hartelijk dank!